

בש"פ 2479/19 - דין פלץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2479/19

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: דין פלץ

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי חיפה מיום
3.4.2019 במ"ת 490-03-19 שניתנה על-ידי כבוד
השופט נ' סילמן

תאריך הישיבה: ו' בניסן התשע"ט (11.04.19)

בשם העורר: עו"ד שלומי שרון, עו"ד מעין דבוש

בשם המשיבה: עו"ד מריה ציבלין

החלטה

*

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי חיפה מיום 3.4.2019 (מ"ת 490-03-19, השופט נ' סילמן).
בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים בעניינו.

כתב האישום וההליכים עד כה

2. ביום 1.3.2019 הוגש נגד העורר כתב אישום הכולל שני אישומים שעניינם גידול והחזקה של סם מסוכן שלא

צריכה עצמית, ללא היתר וללא רישיון. בכתב האישום נטען כי העורר שכר שתי דירות לצורך גידולו והכנתו של סם מסוכן מסוג קנבוס והחזיק בהן ציוד וכלים שונים שנועדו לשימוש זה. האישום הראשון נסב על הנעשה בדירה ששכר העורר ביום 1.1.2018 בקריית אתא, והאישום השני על דירה שנשכרה עוד ביום 14.8.2014 בקריית ים. כתב האישום הוסיף וייחס לעורר החזקת סמים מסוכנים, בעיקר קנבוס, בכמויות שפורטו בו, וכן כלים המשמשים להכנתם.

3. בגין מעשים אלו, יוחסו לעורר בגדרו של כל אחד מהאישומים עבירות של ייצור, הכנה והפקת סם לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה), החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודה, וכן החזקת כלים להכנת סם מסוכן לפי סעיף 10 רישא לפקודה.

4. בד בבד עם כתב האישום הוגשה גם הבקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו, ועוד באותו היום הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו עד למתן החלטה אחרת. בהמשך לכך, ביום 11.3.2019 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות נגד העורר ראיות לכאורה והורה על קבלת תסקיר שירות מבחן בעניינו, שיבחן חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני בבית משפחתו בקריית אתא.

5. ביום 27.3.2019 הוגש תסקיר המבחן כאמור. מהתסקיר עלה כי העורר, שנעדר הרשעות קודמות (פרט להרשעה משנת 2013 בבית דין צבאי בגין היעדר מן השירות), גדל במשפחה נורמטיבית ואינו מאופיין בהתנהגות עבריינית מושרשת. עם זאת, מאחר שהתרשם כי העורר מגלה נטייה לחבור לגורמים עבריינים ולהיגרר אחריהם, שירות המבחן סבר שלא ניתן לשלול במיקום זה קיומו של סיכון להמשך התנהגות פלילית. שירות המבחן התרשם עוד כי בני משפחתו של העורר המוצעים לשמש כמפקחים - הוריו, סבתו ודודתו - הם אנשים נורמטיביים המנהלים חיים נטולי מעורבות פלילית ומגויסים לסייע לו, מבינים את הנדרש מהם ורוצים בחזרתו לביתם. אולם, שירות המבחן הצביע גם על כך שהללו הציגו עמדות מגוננות כלפיו ולא היו מעורים בחייו או ערים להתנהלות בעייתית מצדו. על רקע האמור, ומשום שבית המשפט מצוי בסביבה שבה בוצעו העבירות המיוחסות לעורר, שירות המבחן נמנע מלהמליץ על שחרורו לחלופה או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. לצד זאת, שירות המבחן הוסיף כי שכלל שיוצע מיקום אחר, המרוחק מאזור מגוריו של העורר, ניתן יהיה לבחון זאת במסגרת תסקיר משלים.

6. ביום 3.4.2019 קיים בית המשפט המחוזי דיון בעניינו של העורר, ובסופו הורה על מעצרו עד תום ההליכים נגדו. בין היתר, בית המשפט המחוזי ציין בהחלטתו כי אמנם התרשמותו שלו מן המפקחים הייתה חיובית יותר מזו של שירות המבחן, אולם לא די בכך כדי לסטות מהמלצתו, שנבעה גם ממיקומה של החלופה המוצעת - בסביבה שבה בוצעו העבירות.

הערר

7. העורר טוען כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שהורה על מעצרו עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח, ומבקש להורות על שחרורו לחלופת מעצר, ולמצער על מעצרו במתכונת של פיקוח אלקטרוני. העורר מציין כי העבירות לא בוצעו בכתובת שבה הוצע כי ישהה, ומדגיש כי המפקחים - שבית המשפט המחוזי התרשם כי הם אנשים נורמטיביים - הצהירו בפני בית המשפט המחוזי כי לא יאפשרו כל מגע של העורר עם חבריו. העורר טוען עוד כי היה על בית המשפט המחוזי לסטות מהמלצות התסקיר לנוכח התרשמותו החיובית והבלתי-אמצעית מהמפקחים, שעלתה גם מתסקיר שירות המבחן עצמו. מעבר לכך, העורר סבור שבית המשפט המחוזי לא ייחס משקל לתוספת של הפיקוח האלקטרוני, אשר

בנסיבות מתאימות, כמו במקרה זה, יכולה לרפא חולשה של פיקוח אנושי.

8. הדין בערר התקיים בפני ביום 11.4.2019. במעמד הדיון, שבו נכחה בין היתר סבתו של העורר, אחת המפקחות המוצעות, חזר והדגיש בא-כוחו את המחויבות המשפחתית לסייע לעורר. בא-כוחו של העורר הסביר כי משפחתו של העורר עלתה מאוקראינה, כך שקרובי משפחתו הבוודדים החיים בישראל מתגוררים כולם באזור מגוריו, ולכן אין כל אפשרות להציע מפקחים מתאימים באזור גאוגרפי אחר. מעבר לכך צוין כי אין כל מקום לחשש מפני מיקומו המוצע של המעצר בפיקוח אלקטרוני, שכן המעשים המיוחסים לעורר, שעיקרם בגידולו והפקתו של סם, לא יוכלו להתבצע בבית המשפחה בהיותו נתון לפיקוח. בהמשך לכך נטען, כי ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מן העורר באמצעות קביעתם של תנאים נוספים, לצד הפיקוח האלקטרוני, ובהם התחייבות של המפקחים למנוע מן העורר שימוש באמצעי תקשורת טכנולוגיים, על מנת לוודא כי הוא לא מקיים קשר עם האנשים עימם התרועע בעבר.

9. מנגד, עמדת המדינה היא שדין הערר להידחות. באת-כוחה של המדינה הטעימה כי אכן אינה מתנגדת לבחינת חלופות נוספות - אך לא במיקום שהוצע - והביעה חשש מכך שהעורר יוסיף להיות בקשר עם גורמים עבריינים.

דין והכרעה

10. לאחר ששקלתי את הדברים, ולא בלי התלבטות, אני סבורה שדין הערר להתקבל במובן זה שתיבחן האפשרות של מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני.

11. אכן, בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סמים מסוכנים, קמה חזקת מסוכנות סטטוטורית (סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996), ולפי סעיף 22(ב)(1) לחוק זה, הטלתו של מעצר בפיקוח אלקטרוני בגין עבירות אלה הוא בגדר חריג. ואמנם, בית משפט זה הכיר בעבר במקרים חריגים בהם ניתן להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני גם בעבירות שכאלה, ככל שיש בו כדי לאיין את מסוכנותו של הנאשם במידה המניחה את הדעת (ראו למשל: בש"פ 8821/17 בן דוד נ' מדינת ישראל (22.11.2017); בש"פ 5396/18 ברכה נ' מדינת ישראל (19.7.2018)), ובפרט כאשר מדובר בנאשם ללא עבר פלילי או במי שאינו "נטוע" בעולם עבריינות הסמים (ראו והשוו: בש"פ 8585/15 בן לולו נ' מדינת ישראל (23.12.2015)).

12. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים אני סבורה שזהו אחד מאותם מקרים שיש לראות בו חריג. למעשה, אף המדינה לא התנגדה באופן גורף לאפשרות של השמת העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני, אלא מיקדה את התנגדותה במיקומו של המעצר שהוצע. בנסיבות העניין, נוכח היקף המחלוקת בעניינו, אני סבורה שהצירוף של איכותם של המפקחים ומחויבותם הגבוהה לסייע לעורר, התנהלותו הנורמטיבית בדרך כלל והחשש הנמוך יחסית להישנות של העבירות במסגרת של פיקוח - מכריע את הכף. במקרה מסוג זה, דומה שאין להעמיק את הימצאותו של העורר בסביבה עבריינית על דרך שליחתו למעצר מאחורי סורג וברית. דומה שהדבר לא ייטיב עמו ואף אינו נחוץ, ככל שייקבעו סדרי פיקוח הדוקים. אמנם, טוב היה אם לעורר היו קרובי משפחה המתגוררים באזור רחוק יותר מהסביבה שבה הסתבך בפלילים. אולם, בבחירה בין אפשרויות בלתי מושלמות, דומה שהרחקתו של העורר מסביבה עבריינית בפיקוחם של מפקחים מחויבים היא עדיפה בכל זאת. בהקשר זה, מקובלת עליי טענת בא-כוח העורר לפיה ההתחייבות למנוע מהעורר שימוש באמצעים טכנולוגיים יש בה כדי לאיין את המסוכנות הנובעת מהיבט זה, באופן מניח את הדעת, בהתחשב בסוג המעורבות הפלילית שיוחסה לו (על דרך גידול סמים).

עמוד 3

13. בנסיבות אלה, אני מורה על הזמנת דיווח מאת הממונה על פיקוח אלקטרוני. בהתחשב בחג הפסח הממשמש ובא ייעשה מאמץ להגשת דיווח זה לבית המשפט המחוזי לא יאוחר מיום 17.4.2019. בית המשפט המחוזי יקבע דיון לצורך קביעת התנאים למעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, ככל שהמקום שהוצע ימצא מתאים לכך.

14. סוף דבר: הערר מתקבל כמפורט בפסקה 13 לעיל.

ניתנה היום, ט' בניסן התשע"ט (14.4.2019).

ש ו פ ט ת
